

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی تکنیک تهران)

بسمه تعالی

تمرین نهم درس معماری کامپیوتر

نیم سال دوم ۹۹-۰۰

مهلت تحویل ساعت ۲۳:۵۵ روز ۱۴۰۰/۰۲/۳۱

دانشکده مهندسی کامپیوتر

۱. الف) اعداد زیر را با توجه به قالب زیر به صورت ممیز شناور نمایش دهید و سپس مشخص کنید که آیا اعداد حاصل دقیق هستند یا خیر.

decimal	sign	Exponent(4bit)	Fraction(11bit)
22.004	0 positive	$(22.004)_{10} = (10110.000000010...)_{2}$ $= 1.011000000001 \times 2^4$ $\text{Exponent} = (4)_{10} = (1100)_2$	01100000000 دقیق نیست زیرا اعشارها همچنان ادامه دارند و ما قادر به ذخیره کامل عدد در فضای محدود داده شده، نیستیم.
-0.0103	1 negative	$(0.0103)_{10} = (0.000000101010001100...)_{2}$ $= 1.01010001100 \times 2^{-7}$ $\text{Exponent} = (-7)_{10} = (0001)_2$	01010001100 اینجا هم مثل حالت قبل عدد دقیق نیست.

ب) این بار اعداد داخل جدول را با توجه به قالب زیر و به صورت ممیز ثابت نمایش دهید. سپس دقیق بودن نمایش را بررسی کنید.

decimal	sign	6bit	6bit
-13.33	1 negative	$(13)_{10} = (001101)_2$ صحیح	$(0.33)_{10} = (010101)_2$ اعشار حاصل دقیق نیست.
18.51	0 positive	$(18)_{10} = (010010)_2$ صحیح	$(0.51)_{10} = (100000)_2$ اعشار حاصل دقیق نیست و اعشار همچنان ادامه دارد.

۲. مقدار عددی‌های زیر را محاسبه نمایید.

$$(11001.0001)_2 \bullet$$

$$(1 + 0 + 0 + 1 \times 2^3 + 1 \times 2^4) + (0 + 0 + 0 + 1 \times 2^{-4}) = 1 + 8 + 16 + \frac{1}{16} = 25.0625$$

• $(19.1)_{16}$

$$(9 \times 16^0 + 1 \times 16^1) + (1 \times 16^{-1}) = 9 + 16 + \frac{1}{16} = 25.0625$$

• $(31.01)_8$

$$(1 \times 8^0 + 3 \times 8^1) + (0 + 1 \times 8^{-2}) = 1 + 24 + \frac{1}{64} = 25.015625$$

۳. در یک کامپیوتر اعداد ممیز شناور ۳۲ بیتی ذخیره می‌شوند. مقدار عددی رشته‌ی ۳۲ بیتی $b_{31}b_{30} \dots b_0$ برابر است با:

$$2^{E-64} \times (2 \times b_{31} - 1) \times \sum_{i=0}^{23} \bar{b}_i \times 2^{i-12}$$

$$E = \sum_{i=24}^{30} 2^{i-24} \times b_i$$

مقدار عددی کوچکترین عدد مثبت و کوچکترین عدد منفی قابل نمایش چقدر است؟

کوچکترین عدد مثبت:

بخش Exponent را برابر کوچکترین حالت باید در نظر بگیریم. پس همه‌ی b_i ها از بیت ۳۰ تا ۲۴ام را صفر در نظر می‌گیریم بنابراین $E=0$ خواهد شد. بیت b_{31} باید برابر با ۱ باشد چون در صورتی که ۰ باشد حاصل منفی خواهد شد. همچنین حاصل سیگما هم باید مینیمم شود. در این صورت عدد ما برابرست با:

$$2^{0-64} \times (2 \times 1 - 1) \times 2^{-12} = 2^{-76}$$

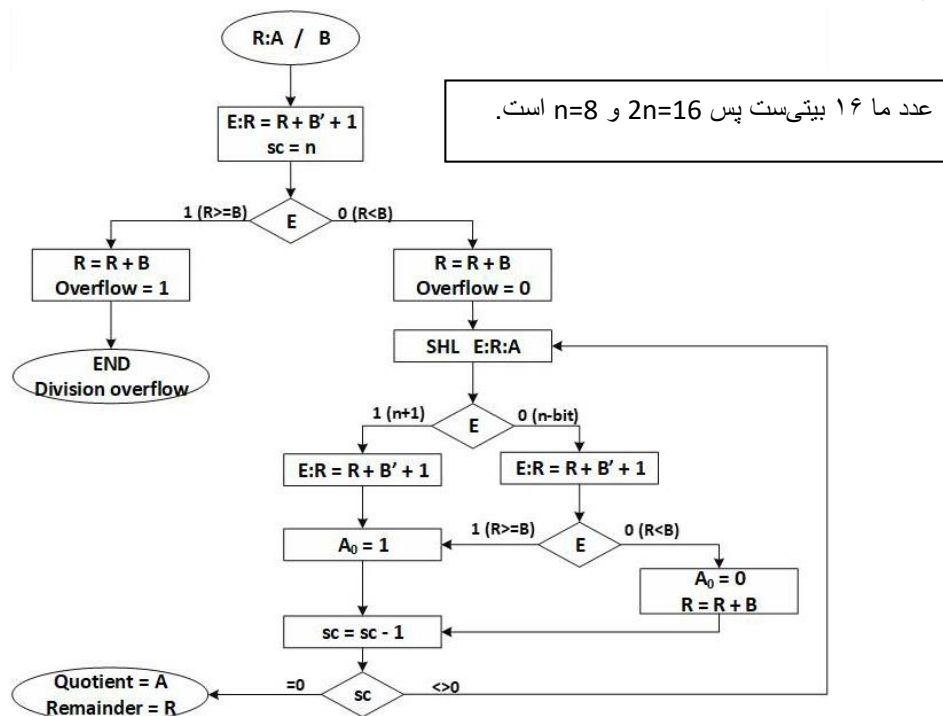
کوچکترین عدد منفی:

این بار بخش Exponent را برابر بزرگترین حالت باید در نظر بگیریم تا همه‌چیز ماکزیمم شود اما عدد منفی باشد. پس b_i ها از بیت ۳۰ تا ۲۴ام را یک در نظر می‌گیریم بنابراین $E=127$ می‌شود. برای منفی بود عدد بیت b_{31} باید برابر با ۰ باشد. در این صورت عدد ما برابرست با:

$$2^{127-64} \times (2 \times 0 - 1) \times (2^{-12} + 2^{-11} + 2^{-10} + \dots + 2^{11})$$

$$= -2^{63}(1 - 2^{-12} + 2^{12} - 1) = 2^{51} - 2^{75}$$

۴. الگوریتم تقسیم دو عدد بی‌علامت، به ترتیب مقسوم 1011010010110100 و مقسوم علیه 11000010 در قالب جدول در ۸ گام اجرا کنید. وضعیت ثبات‌ها در هر گام مشخص گردد. خارج قسمت و باقیمانده تقسیم را بدست آورید.

sc	E	R	A	B	توضیحات
n=8	0	10110100	10110100	11000010	مقداردهی اولیه $E:R = R+B'+1 = 10110100 + 00111101 + 1$
	0	11110010			
	1	10110100	10110100	11000010	$E = 0 \rightarrow R = R + B = 11110010 + 11000010$
	1	01101001	01101000		SHL E:R:A
	0	10100111	01101000	11000010	$E = 1 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 01101001 + 00111101 + 1$
			01101001		$A_0 = 1$
7	1	01001110	11010010	11000010	SHL E:R:A
	0	10001100	11010010	11000010	$E = 1 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 01001110 + 00111101 + 1$
			11010011		$A_0 = 1$
6	1	00011001	10100110	11000010	SHL E:R:A
	0	01010111	10100110	11000010	$E = 1 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 00011001 + 00111101 + 1$
			10100111		$A_0 = 1$
5	0	10101111	01001110	11000010	SHL E:R:A
	0	11101101	01001110	11000010	$E = 0 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 10101111 + 00111101 + 1$

	0	11101101	01001110	11000010	$E = 0 \rightarrow A0 = 0$ $R = R + B = 11101101 + 11000010$
	1	10101111			
4	1	01011110	10011100	11000010	SHL E:R:A
	0	10011100	10011100	11000010	$E = 1 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 01011110 + 00111101 + 1$ $A0 = 1$
			10011101		
3	1	00111001	00111010	11000010	SHL E:R:A
	0	01110111	00111010	11000010	$E = 1 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 00111001 + 00111101 + 1$ $A0 = 1$
			00111011		
2	0	11101110	01110110	11000010	SHL E:R:A
	1	00101100	01110110	11000010	$E = 0 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 11101110 + 00111101 + 1$
	1	00101100	01110111	11000010	$E = 1 \rightarrow A0 = 1$
1	0	01011000	11101110	11000010	SHL E:R:A
	0	10010110	11101110	11000010	$E = 0 \rightarrow E:R = R+B'+1 = 01011000 + 00111101 + 1$
	0	10010110	11101110	11000010	$E = 0 \rightarrow A0 = 0$ $R = R + B = 10010110 + 11000010$
	1	01011000			

خارج قسمت $A = 11101110$

باقی مانده $R = 01011000$

لطفا نکات زیر را در نظر بگیرید.

اشکالات خود را می‌توانید از طریق ایمیل CAspring2021@gmail.com بپرسید.
لینک کانال تلگرام درس <https://t.me/CA2021Spring> است. برای اطلاع از اخبار درس دنبال کنید.

موفق باشید